

SØR-AURDAL KOMMUNE
Plan, næring og utbygging

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep.

0033 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh: Erling Aas	Arkivkode:	Dato:
04/1994	05/00167-2	Telefon: 61 34 85 35 Telefaks: 61 34 85 01 E-post: Erling.Aas@sor-aurdal.kommune.no	S0	16.02.05

Uttalelse vedr. Hjemfallsutvalgets utredning

Vi viser til departementets brev datert 01.12.04 med anmodning om å avgi høringsuttalelse vedr. NOU 2004:26 om Hjemfall.

Formannskapet har i møte 15.02.05 avgitt uttalelse fra Sør-Aurdal kommune. Uttalelsen finnes i vedlagte utskrift av møtebok sak 95-0009.

Med hilsen

Erling Aas
Planlegger/førstekonsulent

Kopi: KS, Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
LVK v/Vigdis Ekeland, Postboks 471 Sentrum, 0105 Oslo

POSTADRESSE:
Tingvoll
2930 BAGN

KONTORADRESSE:
Tingvoll
2930 BAGN

TELEFON:
61 34 85 35

TELEFAKS:
61 34 85 01

Sak nr.	Utvalg	Møtedato
05-0009	Formannskapet	15.02.05

Hjemfallsutvalgets innstilling - uttalelse

Saksopplysninger:

Ved brev av 01.12.04 sendte Olje- og energidepartementet NOU 2004.26 om Hjemfall ut på høring, til bl.a. alle landets kommuner og fylkeskommuner, med høringsfrist 1. mars 2005.

Hjemfallsordningen ble innført av Stortinget for snart 100 år siden for å sikre et nasjonalt eierskap til våre vannkraftressurser. Hjemfallsordningen – som gir private og utenlandske eiere tidsbegrensede konsesjoner med hjemfall til staten, og offentlige eiere evigvarende konsesjoner – har sørget for at kraftsektoren i dag er eid av det offentlige med 90%. Kraftsektoren har vært og er en bærebjelke i det norske samfunn, samtidig som sektoren råder over noen av våre viktigste naturverdier.

Hjemfallsutvalget ble oppnevnt av Kongen i statsråd 4. april 2003, og utvalgets innstilling forelå 30. november 2004 i form av utredningen NOU 2004:26. Det er et omfattende dokument på 250 sider. Det er ikke et poeng i utredningen å vurdere selve hjemfallsordningen som styringsinstrument, men å foreslå en tilpassing av ordningen slik at den bl.a. likestiller private og offentlige aktører og blir i samsvar med EØS-avtalen.

I formannskapets møte kan det redegjøres nærmere for saken.

Vurdering:

Hjemfallsutvalget er delt i et flertall og et mindretall på vesentlige punkter. Kommunens organisasjoner KS og LVK har hatt hver sin representant i utvalget som består av 12 personer, og disse utgjør mindretallet sammen med LO's representant. Uenigheten går bl.a. på forholdet til EØS-avtalen, og på de modeller som foreslås for å likestille offentlige og privat eide kraftverk.

Både KS og LVK har foruten en fyldig merknad i NOU'en, også informert kommunene om sine standpunkter gjennom skriftlige notater og ved å arrangere konferanser. Det er bl.a. satt fokus på EØS-avtalens betydning for hjemfallsaken, og det ser ut til at det her hersker stor uenighet blant juridiske eksperter. Kan det faktisk være mulig å opprettholde dagens ordning med ulik behandling av private og offentlige aktører? Og hva med den lille andelen av private aktører som også har evigvarende konsesjoner (kraftverk bygd ut før 1909)?

Videre er det uenighet om de modeller som foreslås ved en justering av hjemfallsordningen, både når det gjelder tidspunktet for når endringen skal tre i kraft, hvor lang konsesjonsperioden skal være og hvilken erstatning de berørte kommuner skal få.

Noen sitater fra en del dokumenter viser noe av uenigheten:

LVK:

- Flertallets forslag gir insentiver til raskt salg av offentlige eierandeler og ivaretar verken de nasjonale interesser som foreligger eller hensynet til dagens kommunale og fylkeskommunale eiere, som ønsker fortsatt eierskap.
- Mindretallets forslag gir en rimelig balanse mellom hensynet til offentlig eierskap på kort og lang sikt og hensynet til effektiv ressursbruk og nødvendige omstruktureringer.
- Den norske stat må sørge for en avklaring av EØS-avtalens betydning for fremtidige konsesjons- og hjemfallsregler.
- Saken bør ikke fremmes for endelig behandling før grundige konsekvensvurderinger foreligger.

KS:

- **Stortinget må ikke forhaste seg i hjemfallsaken.** KS mener at det vil være meget dristig av Stortinget å skulle fatte vedtak om en fremtidig hjemfallsordning med NOU 2004:26 som grunnlag alene.
- **Bred enighet på hjemfallskonferansen om ikke å haste saken gjennom på Stortinget.** På bakgrunn av nye opplysninger som ble fremlagt på konferansen, er det skapt ytterligere usikkerhet om EØS-avtalens betydning for hjemfallsaken. Det var derfor bred enighet – også partipolitisk – om at det nå er viktig å ta seg tid for å skape klarhet.

Konklusjon:

Saken er meget komplisert, og det er vanskelig for "legfolk" å sette seg inn i alle forhold. Vi må derfor i hovedsak støtte oss til våre organsiasjoner som har deltatt i utredningsarbeidet.

Med den usikkerhet som er fremkommet om forholdet til EØS-avtalens betydning, synes det fornuftig å ta seg tid til å få avklart dette før en går videre med saken. Dersom det ikke er helt nødvendig, kan det ikke være noen grunn til å endre på dagens ordning mht. hjemfall.

Dersom det likevel er aktuelt å foreta endringer i hjemfallsordningen, synes mindretallets forslag å være å foretrekke for kommunene. Samtidig bør private eiere med evigvarende konsesjon også underlegges hjemfall, for at likheten skal bli fullstendig.

Saken er i første rekke av prinsipiell interesse for kommuner og fylkeskommuner. Konkret for Sør-Aurdal kommune er det eierskapet i Bagn kraftverk som er av interesse. Kommunen har her en eierandel på 4% gjennom deltakelse i selskapet Storbross Kraftanlegg DA.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sør-Aurdal kommune mener primært at forholdet til EØS-avtalen må avklares før Stortinget tar stilling til eventuelle endringer i hjemfallsordningen.

Dersom det skal fattes en endelig avgjørelse på grunnlag av NOU 2004:26, vil kommunen gå inn for at mindretallets forslag (transaksjonsmodellen) legges til grunn. Det er samtidig ønskelig at det foretas en vurdering av hjemfall på vannfall ervervet av private før 1909.

Behandling i Formannskapet - 15.02.2005:

Som rådmannens forslag. Enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 15.02.2005:

Sør-Aurdal kommune mener primært at forholdet til EØS-avtalen må avklares før Stortinget tar stilling til eventuelle endringer i hjemfallsordningen.

Dersom det skal fattes en endelig avgjørelse på grunnlag av NOU 2004:26, vil kommunen gå inn for at mindretallets forslag (transaksjonsmodellen) legges til grunn. Det er samtidig ønskelig at det foretas en vurdering av hjemfall på vannfall ervervet av private før 1909.

 Sør-Aurdal kommune

J. Bråthen

Rett utskrift: 16.02.05

Olje – og energidepartementet

KS

LVK